

Novela zákona o rozsahu a podmienkach úhrady liekov zohľadňuje mnou napadnuté výhrady na ústavnom súde. Preto apelujem na poslancov, aby zachovali kompromisný a vyvážený text v prospech pacienta

2.6.2026 - | Verejný ochrana práv

Národnej rade Slovenskej republiky bol dňa 7. mája 2026 doručený vládny návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 363/2011 Z. z. o rozsahu a podmienkach úhrady liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín na základe verejného zdravotného poistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „vládny návrh zákona“).

Vládny návrh zákona obsahuje spolu 133 novelizačných bodov, z ktorých viaceré adresujú výhrady, ktoré som vyslovil vo svojom návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov zo dňa 15. mája 2025. Dochádza k posilneniu právnych záruk a k zlepšeniu prístupu k základnému právu na bezplatnú zdravotnú starostlivosť na základe zdravotného poistenia.

Poslancom a poslankyniam som doručil list, v ktorom som vyzdvihol, že vládny návrh zákona bol pripravovaný v riadnom legislatívnom procese, pri zapojení širokého spektra aktérov – patientskych organizácií, lekárskej obce, zdravotných poisťovní, výrobcov liekov, štátnych orgánov a ďalších dotknutých subjektov. Podľa môjho názoru vládny návrh zákona reprezentuje vyvážený celosektorový prienik záujmov.

Pri plnom rešpekte k nezávislému postaveniu parlamentného zboru som apeloval na Národnú radu Slovenskej republiky, aby zachovali vládny návrh zákona v podobe, v akej vstupuje na parlamentnú pôdu.

□Niektoré z pozitívnych zmien vládneho návrhu zákona□

Zmeny týkajúce sa procesnej stránky rozhodovania o úhrade lieku na výnimku

➔Návrh zákona konštruje úhradu lieku na výnimku ako zákonný nárok, ktorý viaže na splnenie jasne zákonom definovaných kritérií.

➔Kým doposiaľ je rozhodovanie o poskytnutí úhrady lieku na výnimku závislé od internej metodiky jednotlivých zdravotných poisťovní, navrhovaná právna úprava vytvára jednotný zákonný rámec, ktorý má platiť rovnako pre všetkých poistencov bez ohľadu na to, v ktorej zdravotnej poisťovni sú poistení. Osobitne zohľadňuje potreby pediatrických pacientov.

➔Vládny návrh zákona ruší výdavkový strop v podobe čisto byrokratického filtra, zavádza zároveň nové nástroje sledovania čerpania prostriedkov verejného zdravotného poistenia, s ktorými spája posilnenie právomocí Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.

➔Predkladateľ zaujíma jednoznačné stanovisko k povahe rozhodovania zdravotných poisťovní ako vrchnostenského, v ktorom je výsledok rozhodovania zdravotnej poisťovne individuálnym správnym

aktom podliehajúcim súdnemu prieskumu v sústave správneho súdnictva.

➔Vládny návrh zákona odstraňuje aj ďalšie z mnou vytýkaných častí platnej právnej úpravy tým, že presne určuje náležitosti žiadosti o úhradu lieku na výnimku a výslovne zakazuje zdravotným poisťovniam požadovať od pacientov údaje nad rámec zákona.

➔Návrh zároveň jasne odčleňuje mechanizmus úhrady liekov na výnimku od prípadov, v ktorých zdravotné poisťovne rozhodujú o benefitoch pre svojich poistencov.

➔Vládny návrh zákona zavádza nové lehoty do kategorizačného konania s cieľom jeho urýchlenia.

➔Za významný krok smerom k transparentnejšej a dátovo orientovanej liekovej politike považujem zavedenie povinnosti zdravotných poisťovní sprístupňovať ministerstvu údaje o súhlasných a nesúhlasných rozhodnutiach o úhrade liekov na výnimku v anonymizovanej podobe.

□Iné pozitívne zmeny□

➔Vládny návrh zákona pristupuje k zmenám v mechanizme úhrady liekov na výnimku v synergii s úpravou podmienok úhrady kategorizovaných liekov. Potvrdzuje tým, že oba úhradové mechanizmy predstavujú vzájomne prepojené nástroje prerozdelenia verejných zdrojov v zdravotníctve, ktoré musia fungovať v rovnováhe s cieľom zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti, pri súčasnom zachovaní finančnej stability systému verejného zdravotného poistenia

➔Návrh zákona obsahuje opatrenia adresované držiteľom registrácií liekov tak, aby výnimkový režim nepredstavoval dlhodobú náhradu za riadny vstup liekov do systému kategorizácie. Vládny návrh zákona vychádza z predpokladu, že zabezpečenie dostupnosti inovatívnej liečby musí byť spojené s primeranou mierou spoločenskej zodpovednosti farmaceutických spoločností za zaradenie liekov do systému štandardnej úhrady s cieľom zabezpečiť rovný prístup pacientov k zdravotnej starostlivosti.

<https://vop.gov.sk/novela-zakona-o-rozsahu-a-podmienkach-uh rady-liekov-zohladnuje-mnou-napadnut e-vyhrady-na-ustavnom-sude-preto-apelujem-na-poslancov-aby-zachovali-kompromisny-a-vyvazeny-text-v-prospech-pacienta>